

Bostads- och hyresundersökningen 2002

Lägenhetsdata för hyres- och bostadsrättslägenheter. Preliminära uppgifter

Survey of housing and rents 2002. Data on rented dwellings and dwellings in housing co-operatives. Preliminary results

I korta drag

Hyrorna ökade med 2,6 procent

Den genomsnittliga hyresförändringen mellan januari 2002 och januari 2003 var +2,6 procent. Den genomsnittliga månadshyran i januari 2003 för en lägenhet på tre rum och kök var 4 780 kr. Motsvarande genomsnittshyra, oavsett antal rum, var 4 280 kr.

Hyran per kvadratmeter i januari 2003 (uppräknat till årsnivå) var 768 kr. För en trerumslägenhet var den i genomsnitt 738 kr.

Avgifterna för bostadsrätterna ökade med 1,7 procent

Förändringen av månadsavgifterna i bostadsrätt mellan januari 2002 och januari 2003 var i genomsnitt +1,7 procent. För en bostadsrättslägenhet på tre rum och kök var avgiften i januari 2003 i genomsnitt 3 570 kr. Den genomsnittliga månadsavgiften, oavsett lägenhetens storlek, var 3 400 kr.

Avgiften per kvadratmeter i januari (uppräknat till årsnivå) var 565 kr. För en trerumslägenhet var den i genomsnitt 552 kr.

Hyrorna ökade mindre än konsumentprisindex

Mellan januari 2002 och januari 2003 steg konsumentprisindex (KPI) med 2,8 procent, medan de genomsnittliga höjningarna var 2,6 procent i hyresrätt respektive 1,7 procent i bostadsrätt. Förändringen mäts enbart för lägenheter med oförändrad kvalitet, där alltså ingen större ombyggnad skett.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Göran Björk, SCB, tfn 019-17 65 56, goran.bjork@scb.se
Karin Rosén, SCB, tfn 019-17 69 98, karin.rosen@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 0085-6991 Serie BO – Bostäder och byggande 39 SM 0301. Utkom den 14 april 2003.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Hyresrätter	4
Bostadsrätter	4
Utvecklingen sedan år 1969	5
Tabeller	7
1. Förändring i hyra per lägenhet mellan januari 2002 och januari 2003 efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp för hyreslägenheter. Procent	7
2. Genomsnittlig årshyra per lägenhet efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002 för hyreslägenheter. Kr	8
3. Genomsnittlig årshyra per m ² lägenhetsyta efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002 för hyreslägenheter. Kr	9
4. Genomsnittlig hyra per lägenhet i januari 2003 efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp för hyreslägenheter. Kr	10
5. Genomsnittlig hyra per m ² lägenhetsyta i januari 2003 (uppräknad till årsnivå) efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp för hyreslägenheter. Kr	11
6. Antal hyreslägenheter efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002	12
7. Förändring i avgift per lägenhet mellan januari 2002 och januari 2003 efter färdigställandeår och lägenhetstyp för bostadsrättslägenheter. Procent	13
8. Genomsnittlig årsavgift per lägenhet efter färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002 för bostadsrättslägenheter. Kr	13
9. Genomsnittlig årsavgift per m ² lägenhetsyta efter färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002 för bostadsrättslägenheter. Kr	13
10. Genomsnittlig avgift per lägenhet i januari 2003 efter färdigställandeår och lägenhetstyp för bostadsrättslägenheter. Kr	14
11. Genomsnittlig avgift per m ² lägenhetsyta i januari 2003 (uppräknad till årsnivå) efter färdigställandeår och lägenhetstyp för bostadsrättslägenheter. Kr	14
12. Antal bostadsrättslägenheter efter färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002	14
Fakta om statistiken	15
Detta omfattar statistiken	15
Definitioner och förklaringar	15
Så görs statistiken	16
Urval	16
Insamling och granskning	16
Skattningsmetod	16
Statistikens tillförlitlighet	17
Urvalsfel	17
Bortfall	17
Mätfel	17

Bra att veta	17
Bakgrund	17
Annan statistik	18
In English	19
Summary	19
List of tables	19
List of terms	20

Statistiken med kommentarer

Hyresrätter

Januarihyran 2003 ligger på 4 280 kr i genomsnitt, med en variation mellan 3 810 och 5 370 för lägenheter i olika byggårsintervall. Detta innebär en genomsnittlig höjning på 2,6 procent per lägenhet från januari 2002. För trerummare ligger höjningen på 2,6 procent. Detta är en höjning som ligger under inflationstakten (KPI) som under samma period var 2,8 procent. Föregående år, det vill säga mellan januari 2001 och januari 2002 var hyreshöjningen 1,7 procent.

Tablå 1. Hyror i hyreslägenheter

	Genomsnittlig årshyra per lägenhet 2002	Genomsnittlig förändring av januarihyra i procent 2002-2003
Riket	50 400	2,6
1 rum och kök	33 500	2,7
2 rum och kök	46 000	2,6
3 rum och kök	56 400	2,6
4 rum och kök	70 300	2,5
5+ rum och kök	87 400	2,8
Övriga	30 800	2,6

Bostadsrätter

Januariavgiften 2003 ligger på 3 400 kr i genomsnitt, vilket innebär en höjning på 1,7 procent. Detta är en lägre höjning än för hyresrätter, och en mindre ökning jämfört med konsumentprisindex för perioden januari 2002 till januari 2003.

Tablå 2. Avgifter i bostadsrättslägenheter

	Genomsnittlig årsavgift per lägenhet 2002	Genomsnittlig förändring av januariavgift i procent 2002-2003
Riket	40 500	1,7
1 rum och kök	22 700	2,4
2 rum och kök	34 200	1,9
3 rum och kök	42 800	1,4
4 rum och kök	56 300	1,7
5+ rum och kök	65 100	1,7
Övriga	21 700	1,7

Utvecklingen sedan år 1969

Årshyror och årsavgifter har mätts på likartat sätt sedan år 1969. Fram till år 1990 följde utvecklingen av årsavgifter väl den allmänna prisutvecklingen, samtidigt som hyrorna i hyresrätt hade en viss uppgång. Som resultat av bland annat minskade subventioner och högre skatter inom boendeområdet i samband med den nya skattereformen ökade hyror och avgifter kraftigt i början av 1990-talet. Se Diagram 1 nedan.

Diagram 1. Hyrorna och den allmänna prisutvecklingen (index 1969=100)

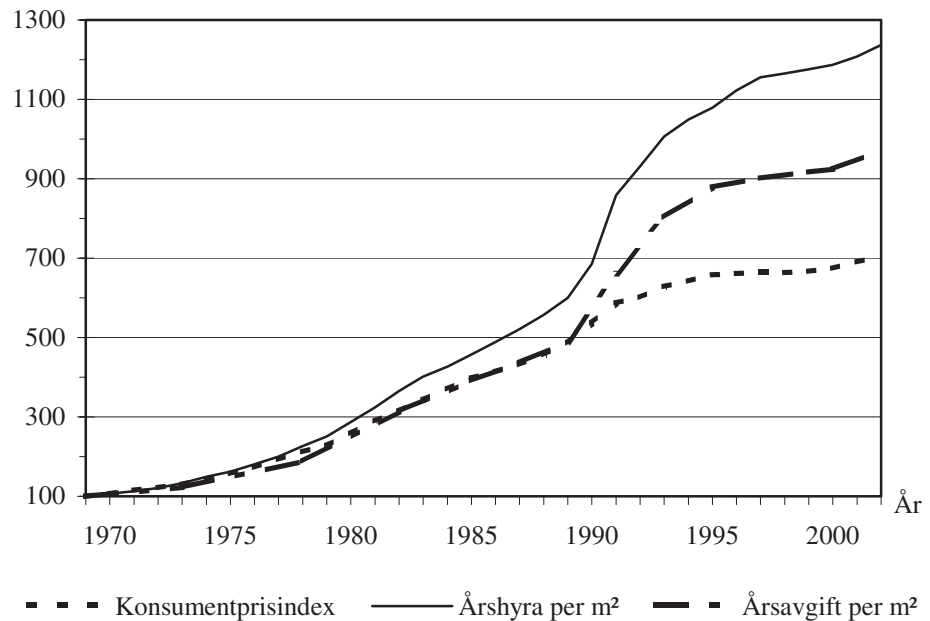

Diagram 2. Årliga förändringar av hyran för trerumslägenheter, procent

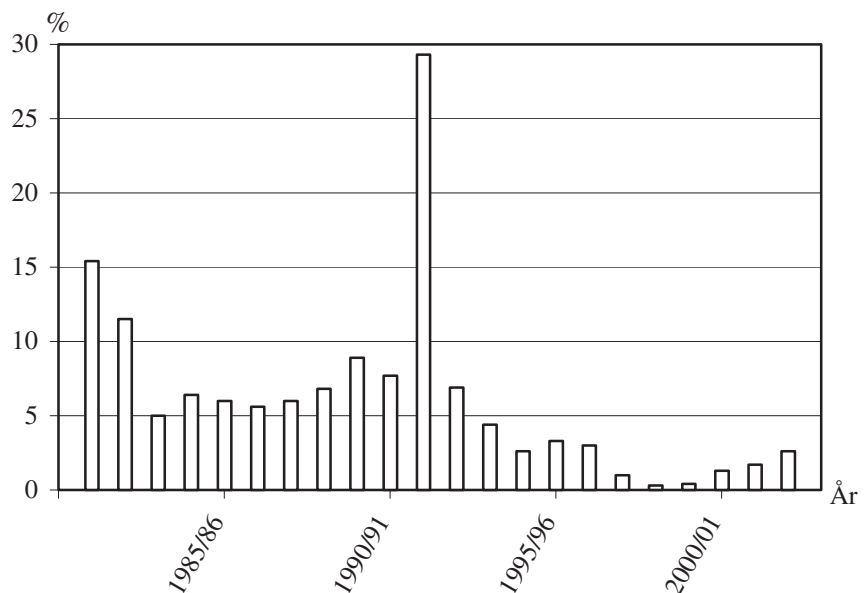
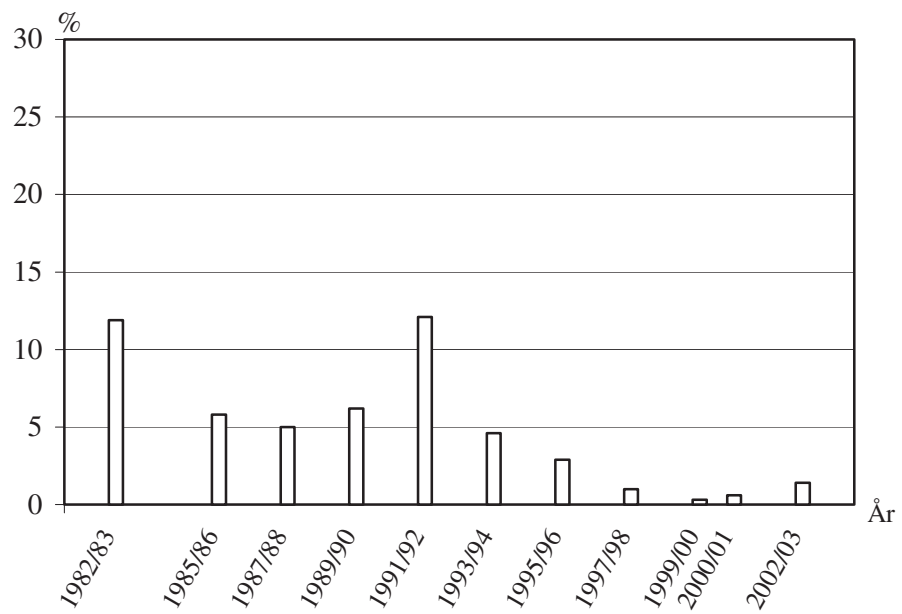

Diagram 3. Årliga förändringar av avgifter för trerumslägenheter i bostadsrätter, procent

Årliga förändringar av hyror/avgifter mäts från januari mätåret till januari året efter. I Diagram 2 och 3 visas förändringarna för trerumslägenheter för varje undersökningsomgång.

Tabeller

1. Förändring i hyra per lägenhet mellan januari 2002 och januari 2003 efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp för hyreslägenheter. Procent

1. Change in rent per dwelling between January 2002 and January 2003 by type of ownership, year of completion and size of dwelling (rented dwellings). Per cent

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
Kommunägt bostadsföretag							
- 1940	2,6	1,7	1,5	1,8	2,9	1,1	1,8
1941 - 1960	2,9	2,5	2,5	2,9	2,3	2,1	2,5
1961 - 1970	2,8	2,6	2,6	2,4	2,9	2,6	2,6
1971 - 1980	2,8	2,8	2,0	2,1	1,9	2,4	2,4
1981 - 1985	2,0	3,0	2,4	2,6	2,2	3,0	2,7
1986 - 1990	2,3	2,2	2,6	2,3	2,5	2,1	2,3
1991 -	2,6	2,3	2,8	2,2	2,4	1,6	2,4
Totalt	2,7	2,6	2,4	2,4	2,4	2,3	2,5
Privata							
- 1940	2,7	2,8	3,1	2,7	3,1	3,8	2,9
1941 - 1960	2,9	2,5	2,7	2,8	3,2	2,6	2,6
1961 - 1970	2,7	3,1	2,6	2,9	2,9	2,6	2,8
1971 - 1980	2,4	2,9	4,0	2,7	2,8	2,9	3,3
1981 - 1985	3,4	2,8	2,4	3,3	2,2	3,2	2,8
1986 - 1990	2,4	2,2	2,5	2,5	3,3	2,2	2,4
1991 -	1,7	2,2	1,8	1,9	2,6	1,9	2,0
Totalt	2,7	2,7	2,8	2,7	3,0	2,9	2,7
Övriga							
Totalt	2,1	1,8	2,9	1,6	2,5	2,4	2,2
Totalt							
- 1940	2,7	2,7	2,8	2,6	3,0	3,5	2,7
1941 - 1960	2,8	2,4	2,6	2,8	3,0	2,4	2,6
1961 - 1970	2,8	2,8	2,6	2,7	2,9	2,6	2,7
1971 - 1980	2,6	2,9	2,7	2,3	2,2	2,6	2,7
1981 - 1985	2,2	2,9	2,3	2,8	2,2	2,9	2,6
1986 - 1990	2,2	2,2	2,6	2,4	2,8	2,2	2,3
1991 -	2,1	2,3	2,3	2,0	2,6	1,8	2,2
Totalt	2,7	2,6	2,6	2,5	2,8	2,6	2,6

2. Genomsnittlig årshyra per lägenhet efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002 för hyreslägenheter. Kr

2. Average annual rent per dwelling by type of ownership, year of completion and size of dwelling in 2002 (rented dwellings). SEK.

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
Kommunägt bostadsföretag							
- 1940	35000	41800	59200	78200	92000	28100	49500
1941 - 1960	31800	42700	52100	64500	76000	24700	44600
1961 - 1970	31300	43000	53000	63900	80900	28800	47800
1971 - 1980	32100	43800	53400	64000	79100	32700	47800
1981 - 1985	37000	48300	59200	74000	84900	41100	55700
1986 - 1990	39300	50600	61700	76800	87200	36800	57300
1991 -	43000	55200	66500	83300	97500	39800	61800
Totalt	32900	45100	55200	68500	83200	30700	49400
Privata							
- 1940	35500	48800	60900	78200	98600	31200	52400
1941 - 1960	32400	43000	54200	66400	81700	25700	46700
1961 - 1970	31700	45700	55500	66300	84000	30400	51100
1971 - 1980	34200	48100	57400	70300	82600	34400	51200
1981 - 1985	35900	50500	63000	79700	89700	38700	59100
1986 - 1990	39500	51900	61700	75800	91500	38300	59000
1991 -	42900	55000	69400	87000	98200	42800	64500
Totalt	34300	47000	57900	72400	90100	30700	51700
Övriga							
Totalt	30600	44700	54500	69500	90300	31900	47000
Totalt							
- 1940	35300	48100	60400	77400	97100	30900	51800
1941 - 1960	31800	42900	52800	65100	79500	25100	45400
1961 - 1970	31300	43900	54200	64900	82600	29400	49000
1971 - 1980	32500	44900	54500	65600	80200	33200	48600
1981 - 1985	36700	48700	60200	75500	85700	40200	56300
1986 - 1990	39300	50700	61700	76800	89600	37000	57700
1991 -	42800	55300	67900	85400	99900	40900	63000
Totalt	33500	46000	56400	70300	87400	30800	50400

3. Genomsnittlig årshyra per m² lägenhetsyta efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002 för hyreslägenheter. Kr

3. Average annual rent per square metre of floor space by type of ownership, year of completion and size of dwelling in 2002 (rented dwellings). SEK.

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
Kommunägt bostadsföretag							
- 1940	858	755	746	743	599	789	768
1941 - 1960	793	741	716	700	672	821	742
1961 - 1970	728	687	678	663	660	794	692
1971 - 1980	740	702	681	672	673	773	702
1981 - 1985	822	768	760	740	722	871	765
1986 - 1990	870	818	773	759	763	855	799
1991 -	933	906	859	849	820	937	885
Totalt	775	745	715	708	696	812	738
Privata							
- 1940	864	802	726	694	647	887	787
1941 - 1960	812	771	725	687	682	850	759
1961 - 1970	764	741	706	696	689	842	729
1971 - 1980	798	770	745	732	683	844	768
1981 - 1985	818	825	782	802	730	878	807
1986 - 1990	834	806	767	743	734	871	784
1991 -	1016	906	888	872	813	1024	904
Totalt	834	789	738	722	682	864	773
Övriga							
Totalt	753	768	695	682	638	880	750
Totalt							
- 1940	863	796	725	692	635	878	783
1941 - 1960	796	758	716	689	672	828	749
1961 - 1970	738	707	691	677	675	815	707
1971 - 1980	752	722	699	687	677	797	720
1981 - 1985	814	783	765	756	720	872	776
1986 - 1990	858	811	771	756	755	862	793
1991 -	978	904	870	859	817	984	894
Totalt	804	766	725	714	686	839	755

4. Genomsnittlig hyra per lägenhet i januari 2003 efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp för hyreslägenheter. Kr

4. Average rent per dwelling in January 2003 by type of ownership, year of completion and size of dwelling (rented dwellings). SEK.

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
Kommunägt bostadsföretag							
- 1940	2970	3500	4980	6550	7670	2410	4230
1941 - 1960	2690	3580	4330	5340	6440	2070	3700
1961 - 1970	2650	3630	4460	5430	6780	2450	4030
1971 - 1980	2710	3710	4510	5420	6690	2710	4050
1981 - 1985	3090	4090	5020	6280	7110	3500	4710
1986 - 1990	3330	4280	5170	6440	7290	3120	4780
1991 -	3640	4650	5650	7060	8290	3370	5240
Totalt	2780	3800	4650	5800	7040	2590	4160
Privata							
- 1940	3010	4160	5190	6610	8480	2640	4450
1941 - 1960	2730	3630	4570	5600	6900	2200	3950
1961 - 1970	2700	3910	4740	5690	7180	2590	4380
1971 - 1980	2950	4060	4860	5970	7020	2950	4350
1981 - 1985	3150	4270	5300	6770	7710	3260	4990
1986 - 1990	3370	4460	5250	6430	7750	3400	5020
1991 -	3690	4670	5750	7430	8620	3770	5520
Totalt	2920	4000	4920	6160	7750	2630	4420
Övriga							
Totalt	2580	3640	4720	5870	7600	2770	3950
Totalt							
- 1940	3000	4090	5140	6530	8310	2610	4410
1941 - 1960	2680	3590	4450	5450	6720	2140	3810
1961 - 1970	2650	3730	4590	5560	7010	2510	4180
1971 - 1980	2760	3810	4610	5570	6800	2790	4130
1981 - 1985	3100	4130	5100	6420	7270	3410	4770
1986 - 1990	3330	4310	5210	6450	7530	3170	4840
1991 -	3650	4670	5710	7270	8610	3480	5370
Totalt	2840	3890	4780	5980	7490	2620	4280

5. Genomsnittlig hyra per m² lägenhetsyta i januari 2003 (uppräknad till årsnivå) efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp för hyreslägenheter. Kr

5. Average rent in January 2003 per square metre of floor space (adjusted upward to annual level) by type of ownership, year of completion and size of dwelling (rented dwellings). SEK.

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
Kommunägt bostadsföretag							
- 1940	869	742	753	748	601	810	769
1941 - 1960	802	748	716	698	674	821	747
1961 - 1970	737	696	686	676	673	806	702
1971 - 1980	752	714	690	683	684	776	711
1981 - 1985	828	779	773	754	737	893	777
1986 - 1990	886	829	777	761	761	870	808
1991 -	952	915	876	863	837	952	899
Totalt	786	754	722	719	708	821	747
Privata							
- 1940	870	817	744	703	664	894	800
1941 - 1960	821	784	740	698	697	862	772
1961 - 1970	789	761	724	723	703	861	750
1971 - 1980	826	784	758	746	699	866	783
1981 - 1985	853	838	793	825	745	892	822
1986 - 1990	857	840	788	758	753	909	811
1991 -	1030	915	889	897	855	1067	912
Totalt	847	805	756	743	706	878	790
Övriga							
Totalt	757	740	719	689	640	928	754
Totalt							
- 1940	871	807	744	701	648	886	795
1941 - 1960	805	763	726	694	684	841	757
1961 - 1970	753	722	705	699	690	834	723
1971 - 1980	769	735	711	700	689	810	733
1981 - 1985	826	795	778	774	739	891	789
1986 - 1990	874	829	781	762	759	883	808
1991 -	993	913	881	879	845	1006	906
Totalt	816	777	738	730	704	854	768

6. Antal hyreslägenheter efter ägarkategori, färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002

6. Number of rented dwellings by type of ownership, year of completion and size of dwelling in 2002

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
Kommunägt bostadsföretag							
- 1940	3490	6730	5810	1730	460	1080	19300
1941 - 1960	20000	89300	48100	12400	1580	11900	183000
1961 - 1970	21200	65400	75100	25100	4450	15000	206000
1971 - 1980	15100	48000	55200	16100	3150	16000	154000
1981 - 1985	2210	19700	13400	6480	1220	990	44000
1986 - 1990	3070	19400	15300	6380	1090	1950	47200
1991 -	2960	27000	21000	8970	1700	5380	67000
Totalt	68100	275000	234000	77200	13700	52400	721000
Privata							
- 1940	34700	69200	38300	14800	7380	10400	175000
1941 - 1960	21000	79700	52200	15500	4850	13000	186000
1961 - 1970	12500	40500	61700	19400	4240	11500	150000
1971 - 1980	5160	21200	21900	6110	1080	8020	63400
1981 - 1985	640	7200	5130	2500	430	410	16300
1986 - 1990	1460	10400	9170	4000	670	520	26200
1991 -	2860	19500	16600	7410	1340	2180	49900
Totalt	78300	248000	205000	69700	20000	46100	667000
Övriga							
Totalt	8260	20100	14400	4850	1580	6910	56100
Totalt							
- 1940	40500	79900	46900	17400	8440	12700	206000
1941 - 1960	43200	176000	105000	28800	6590	26400	386000
1961 - 1970	35700	108000	140000	45600	8820	28000	366000
1971 - 1980	21000	71300	77900	22400	4330	24400	221000
1981 - 1985	3240	27700	19000	9230	1690	1510	62400
1986 - 1990	4720	31900	24600	10800	1850	2570	76500
1991 -	6290	48600	39800	17400	3490	9800	125000
Totalt	155000	543000	453000	152000	35200	105000	1443000

7. Förändring i avgift per lägenhet mellan januari 2002 och januari 2003 efter färdigställandeår och lägenhetstyp för bostadsrättslägenheter. Procent

7. Change in fee per dwelling between January 2002 and January 2003 by year of completion and size of dwelling (dwellings in housing co-operatives). Per cent

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
- 1940	2,7	1,9	2,2	4,0	2,7	2,2	2,4
1941 - 1960	2,7	2,5	1,8	1,8	1,9	1,8	2,2
1961 - 1970	1,9	1,8	1,5	2,5	3,0	1,2	1,8
1971 - 1980	1,7	1,1	1,2	1,0	0,8	2,1	1,2
1981 - 1985	0,3	0,7	0,2	0,6	0,5	1,3	0,5
1986 - 1990	1,2	1,5	0,9	1,2	1,0	1,2	1,1
1991 -	1,5	1,6	1,5	1,4	1,8	1,7	1,5
Totalt	2,4	1,9	1,4	1,7	1,7	1,7	1,7

8. Genomsnittlig årsavgift per lägenhet efter färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002 för bostadsrättslägenheter. Kr

8. Average annual fee per dwelling by year of completion and size of dwelling in 2002 (dwellings in housing co-operatives). SEK.

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
- 1940	20400	31300	40300	50000	62000	23000	33100
1941 - 1960	22200	29200	34400	41600	48100	17900	30800
1961 - 1970	22000	30800	36900	43500	49000	19400	34600
1971 - 1980	24300	33600	40800	49600	59800	24800	39200
1981 - 1985	30400	42800	53000	63500	69100	37900	54800
1986 - 1990	40800	50000	60800	71300	83000	49800	61500
1991 -	39400	51100	63200	74700	80700	40100	64500
Totalt	22700	34200	42800	56300	65100	21700	40500

9. Genomsnittlig årsavgift per m² lägenhetsyta efter färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002 för bostadsrättslägenheter. Kr

9. Average annual fee per square metre of floor space by year of completion and size of dwelling in 2002 (dwellings in housing co-operatives). SEK.

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
- 1940	529	561	490	444	376	604	524
1941 - 1960	562	528	484	456	427	529	511
1961 - 1970	512	507	478	470	422	541	489
1971 - 1980	580	544	525	513	504	585	534
1981 - 1985	675	667	657	618	568	700	639
1986 - 1990	870	774	746	687	686	889	739
1991 -	903	816	772	727	676	887	764
Totalt	559	578	551	567	532	575	563

10. Genomsnittlig avgift per lägenhet i januari 2003 efter färdigställandeår och lägenhetstyp för bostadsrättslägenheter. Kr

10. Average fee per dwelling in January 2003 by year of completion and size of dwelling (dwellings in housing co-operatives). SEK.

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
- 1940	1720	2580	3380	4250	5230	1800	2850
1941 - 1960	1890	2470	2900	3520	3890	1440	2590
1961 - 1970	1840	2570	3050	3650	4190	1660	2880
1971 - 1980	2050	2830	3400	4130	4990	2010	3280
1981 - 1985	2520	3560	4410	5320	5740	3190	4550
1986 - 1990	3430	4150	5030	5960	6900	4190	5130
1991 -	3330	4290	5310	6240	6790	3340	5420
Totalt	1920	2860	3570	4720	5480	1780	3400

11. Genomsnittlig avgift per m² lägenhetsyta i januari 2003 (uppräknad till årsnivå) efter färdigställandeår och lägenhetstyp för bostadsrättslägenheter. Kr

11. Average fee in January 2003 per square metre of floor space (adjusted upwards to annual level) by year of completion and size of dwelling (dwellings in housing co-operatives). SEK.

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
- 1940	530	542	483	450	374	594	511
1941 - 1960	575	537	489	463	415	542	519
1961 - 1970	515	507	474	473	429	556	489
1971 - 1980	586	549	528	513	504	589	537
1981 - 1985	668	668	658	615	561	703	637
1986 - 1990	864	770	737	684	683	897	733
1991 -	898	819	777	725	678	882	766
Totalt	566	579	552	569	532	580	565

12. Antal bostadsrättslägenheter efter färdigställandeår och lägenhetstyp år 2002

12. Number of dwellings in housing co-operatives by year of completion and size of dwelling in 2002

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 eller flera rum och kök	Övriga	Totalt
- 1940	18300	27500	15800	7170	4810	8910	82600
1941 - 1960	25300	94200	61600	16600	7220	11300	216000
1961 - 1970	15000	50000	76200	30300	5640	10400	187000
1971 - 1980	5530	25000	36900	14100	3200	3420	88200
1981 - 1985	720	10300	14700	11100	5790	760	43300
1986 - 1990	960	16000	16200	12900	4440	620	51200
1991 -	2040	23100	31400	26900	9270	910	93600
Totalt	67900	246000	253000	119000	40400	36300	763000

Fakta om statistiken

Syftet med denna rapport är i huvudsak att beskriva hyror och förändringar i dessa för hyreslägenheter som är tillgängliga för allmänheten. Studentbostäder, ålderdomshem, servicebostäder med mera ingår således inte i målpopulationen. För att kunna ge en bra och klar bild av dessa uppgifter är det viktigt att de lägenheter som undersöks har en klart definierad hyra och bostadsyta. Lägenheter där det till exempel i hyran ingår någon typ av service eller gemensamma ytor är alltså inte lämpliga att ingå i undersökningen. Tanken är att beskriva hyror och hyresförändringar för lägenheter med så ”rena” hyror som möjligt.

Undersökningen baseras på ett riksomfattande urval av lägenheter som färdigställt till och med 2001. Urvalet omfattar cirka 23 100 hyres- och bostadsrättslägenheter. Undersökningen grundas på data som har samlats in via postenkät till fastighetsägarna med förfrågan om de utvalda lägenheternas egenskaper, hyror/avgifter med mera. Rapporten innehåller preliminära lägenhetsdata. Mer detaljerade tabeller med bland annat viss regional redovisning kommer att finnas i den slutliga rapport som beräknas vara klar i september 2003.

Detta omfattar statistiken

Populationen av lägenheter utgörs av

- alla hyres- och bostadsrättslägenheter som medräknats i folk- och bostadsräkningen 1990
- nybyggda hyres- och bostadsrättslägenheter under åren 1991-2001 som ingår i SCB:s bostadsbyggnadsstatistik.

Undantagna är rivna, på grund av förestående rivning utrymda lägenheter, studentbostäder, ålderdomshem, servicebostäder, lägenheter som används till annat än bostadsändamål, helt eller delvis möblerade lägenheter och hyresfritt upplåtta lägenheter.

Bostadsräkningen 1990 omfattar alla permanenta bostäder som är avsedda för privata hushåll, såväl bebodda som obebodda, med undantag av kollektiva bostäder, lägenheter som uteslutande används som kontor, lager, verkstad med mera.

I bostadsbyggnadsstatistiken ingår samtliga nybyggda hus med minst en bostadslägenhet som är avsedd för varaktigt bruk. Med bostadslägenhet menas här en bostad som är avsedd för ett enskilt hushåll och som ur byggnadsteknisk synpunkt är avskild från andra bostäder.

Definitioner och förklaringar

Hyran/avgiften inkluderar alla obligatoriska tillägg som bränsle, varmvatten och i förekommande fall egna utgifter för bränsle och varmvatten. Hyra för garage, bilplats eller annan lokal, som inte används för bostadsändamål, ingår inte i hyran.

Utgifter för hushållsström inkluderas inte i hyran. I lägenheter där de boende själva bekostat uppvärmningen används schablonbelopp för bränsleutgiften. För lägenheter där utgiften för hushållsström inte kan särskiljas från hyresbelopp har avdrag på motsvarande sätt gjorts schablonmässigt för denna utgift.

Hyran mäts netto efter avdrag för eventuella rabatter till exempel kvarboenderabatter, inflyttningsrabatter och rabatter på grund av uppskjutet lägenhetsunderhåll. Man kan också säga att vi mäter betald hyra.

Mätperioden har varit kalenderåret 2002 samt, vid beräkning av förändring i hyra, januari 2002 och januari 2003.

Tabellredovisningarna av hyresförändringar mellan åren har renodlats till att avse lägenheter med oförändrad kvalitet. Lägenheter där ombyggnad genomförts under året har därför uteslutits.

Lägenhetstyp indelas efter 1 rum och kök, 2 rum och kök, 3 rum och kök, 4 rum och kök, 5 eller flera rum och kök samt Övriga lägenheter som till exempel 1 rum, 1 kök, 1 rum med kokvrå, 2 rum med mera.

Med rum avses ett bostadsutrymme om minst 6 kvadratmeter försett med fönster. Som rum räknas inte kök, badrum, klädkammare och dylikt.

Med kök avses ett utrymme om minst 6 kvadratmeter försett med fönster och inrett huvudsakligen för matlagning.

Med kokvrå avses dels ett matlagningsutrymme mindre än 6 kvadratmeter, men dock så stort att en person kan vistas däri, dels ett matlagningsutrymme större än 6 kvadratmeter men utan fönster. Kokvrå i förening med matvrå räknas som kök om den sammanlagda ytan är minst 6 kvadratmeter och antingen kokvrån eller matvrån har fönster.

Ägarkategori indelas vid redovisning av hyresrätt i kommunägda, privata och övriga ägare.

Kommunägda är kommunägda bostadsföretag.

Privata är enskilda eller juridiska personer.

Övriga är stat, landsting, bostadsföreningar och bostadsrättsföreningar.

Så görs statistiken

Urval

Nytt urval drogs inför 1993 års undersökning och genomfördes i flera omgångar. Som urvalsram användes material från 1990 års folk- och bostadsräkning (FoB90). Komplettering har sedan gjorts med bostadsbyggnadsstatistikens primärmaterial för lägenheter färdigställda åren 1991–2001. Totalt har dragits 23 100 lägenheter, varav 16 100 hyresrättslägenheter.

Eftersom bearbetningen inte är avslutad redovisas här preliminära uppgifter, baserade på hittills bearbetade svar för 15 700 lägenheter.

Insamling och granskning

Uppgiftsinsamlingen har genomförts med stöd av lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99) och SCB:s föreskrifter (SCB-FS 1992:44). Uppgifterna har hämtats in via postenkät till fastighetsägarna. Insamlingen startade i mitten av december 2002 och har följts upp med en påminnelse.

Materialet har sedan genomgått ett maskinellt granskningsprogram där uppgifternas rimlighet och inbördes förenlighet kontrollerats. Vid granskningen av enkätsvar har jämförelser gjorts med de uppgifter för samma lägenheter som lämnades vid föregående års undersökning. I samband med manuell rättning har SCB i tveksamma fall kontaktat fastighetsägare för att kontrollera och rätta uppgifter.

Skattningsmetod

X_i = hyra för viss lägenhet

Y_i = bostadsyta för viss lägenhet

N_i = antal lägenheter i viss redovisningsgrupp

Genomsnittlig hyra per lägenhet:

$$\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N X_i$$

Genomsnittlig hyra per kvadratmeter bostadsyta:

$$\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \frac{X_i}{Y_i}$$

Genomsnittlig förändring av hyra per lägenhet:

$$\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (X_{i\text{år}2} - X_{i\text{år}1})$$

Genomsnittlig förändring av hyra per kvadratmeter bostadsyta:

$$\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \left(\frac{X_{i\text{år}2} - X_{i\text{år}1}}{Y_i} \right)$$

Statistikens tillförlitlighet

Resultatets tillförlitlighet får bedömas utifrån tre typer av fel som förekommer i urvalsundersökningar, nämligen fel på grund av urval, bortfall samt mätfel.

Urvalsfel

Redovisade resultat är skattningar som är behäftade med fel som beror på att undersökningen baseras på ett urval. Storleken av urvalsfelen redovisas inte i denna rapport utan först senare i den definitiva redovisningen. Allmänt kan sägas att felen är relativt små tack vare stort urval och relativt homogen population.

Bortfall

Bortfallsfel beror på att mätvärden saknas för vissa enheter och kan ha en snedvridande effekt på resultaten. Bortfallet utgörs dels av objektbortfall, till exempel helt obesvarade blanketter, dels av partiellt bortfall, då vissa frågor i blanketten inte har besvarats.

Allt bortfall i denna rapport är objektbortfall. Det är orsakat av att svar ännu inte kommit in eller att inkommet blankettsvar innehåller logiska felaktigheter som av tidsskäl ännu ej hunnit åtgärdats. Objektbortfallet enligt denna definition är 7400 lägenheter eller 32 procent av urvalet. Datainsamlingen fortsätter och i den slutliga redovisningen kommer bortfallet att vara lågt.

Mätfel

Mätfel är skillnaden mellan det observerade och det sanna värdet i en variabel för ett objekt. Eftersom BHU har samma urval ett antal år, föreligger goda möjligheter att reducera effekten av de fel som kan finnas i lämnade uppgifter eller som kan uppstå vid bearbetningen av materialet, de år vi har uppgifter från tidigare. Möjlighet finns då att kontrollera om uppgiftslämnaren har beräknat hyrorna på samma sätt som tidigare, och om något fel har gjorts vid behandlingen av uppgifter i årets eller tidigare års undersökningar.

Bra att veta

Bakgrund

SCB genomför från och med 1969 årliga bostads- och hyresundersökningar (BHU). Omfattningen av undersökningarna varierar mellan åren.

Vartannat år har, med vissa undantag, både hyres- och bostadsrättslägenheter samt hushåll i dessa lägenheter ingått i undersökningen. Dessa år har undersökningen även omfattat lägenhets- och hushållsdata för ägda enfamiljshus. Uppgifter gällande lägenheter har inhämtats från fastighetsägare via postenkät. Information från hushållen har, med undantag för åren 1997 och 1999 då intervju användes, erhållits genom postenkät. När det gäller de ägda enfamiljshusen har postenkät används med undantag för åren 1993, 1995, 1997 och 1999 då intervjuer genomfördes.

Mellanliggande år har undersökningen begränsats till att enbart innefatta hyresrättslägenheter med lägenhetsdata som hämtas in från fastighetsägare.

Annan statistik

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#) på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

The survey of housing and rents in 2002 is based on a national sample of rented dwellings and dwellings in housing co-operatives completed before the end of 2001. The sample covered 23 100 dwellings. The survey was carried out at the turn of the year 2002/2003 as a postal survey of the property owners, requesting information about e.g. the quality, rent etc. of the selected dwellings.

The average rent increase for rented dwellings between January 2002 and January 2003 was 2.6 per cent. The average rent in January 2003 was 4280 Swedish kronor.

The fee-increase for dwellings in housing co-operatives was 1.7 per cent. The average fee in January 2003 was 3400 Swedish kronor.

The non-response rate in this preliminary report is 32 per cent. Unless otherwise indicated by table headings, the data in this publication refer to conditions during the calendar year 2002. In the tables giving the number of dwellings, the figures represent estimates of the total numbers in the respective groups. The estimated rents include heating costs.

List of tables

1. Change in rent per dwelling between January 2002 and January 2003 by type of ownership, year of completion and size of dwelling (rented dwellings). Per cent	7
2. Average annual rent per dwelling by type of ownership, year of completion and size of dwelling in 2002 (rented dwellings). SEK.	8
3. Average annual rent per square metre of floor space by type of ownership, year of completion and size of dwelling in 2002 (rented dwellings). SEK.	9
4. Average rent per dwelling in January 2003 by type of ownership, year of completion and size of dwelling (rented dwellings). SEK.	10
5. Average rent in January 2003 per square metre of floor space (adjusted upward to annual level) by type of ownership, year of completion and size of dwelling (rented dwellings). SEK.	11
6. Number of rented dwellings by type of ownership, year of completion and size of dwelling in 2002	12
7. Change in fee per dwelling between January 2002 and January 2003 by year of completion and size of dwelling (dwellings in housing co-operatives). Per cent	13
8. Average annual fee per dwelling by year of completion and size of dwelling in 2002 (dwellings in housing co-operatives). SEK.	13
9. Average annual fee per square metre of floor space by year of completion and size of dwelling in 2002 (dwellings in housing co-operatives). SEK.	13
10. Average fee per dwelling in January 2003 by year of completion and size of dwelling (dwellings in housing co-operatives). SEK.	14
11. Average fee in January 2003 per square metre of floor space (adjusted upwards to annual level) by year of completion and size of dwelling (dwellings in housing co-operatives). SEK.	14

12. Number of dwellings in housing co-operatives by year of completion and size of dwelling in 2002

14

List of terms

antal	number of
avgift	fee
bilaga	appendix
bostadsrättsförening	housing co-operative
bostadsrättslägenhet	dwelling in housing co-operative
bostadsyta	floor space
eller	or
färdigställandeår	year of completion
genomsnittlig	average
hyra	rent
hyreslägenhet	rented dwelling
kr	Swedish kronor (SEK)
lägenheter	dwellings
lägenhetstyp	size of dwelling (number of rooms)
kommunägt bostadsföretag	nonprofit housing organisations supervised by the local authority
kvadratmeter	square metre(s)
per	per
privata	private
rum och kök	room(s) and kitchen
samtliga	all
tabell	table
uppräknig	estimation, adjustment upward
årlig(t)	annual
årsavgift	annual fee
årshyra	annual rent
årsnivå	annual level
ägarkategori	type of ownership
övriga	other (remainder)